

Olha Starenka, PhD in Economics, Associate Professor
Associate Professor of Accounting, Analysis
and Auditing Department
Odesa National Economic University
Odesa, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-417-7-17>

**INFORMATION TECHNOLOGIES
IN THE ORGANIZATION OF INFORMATION
AND ANALYTICAL ACCOUNTING AND CONTROL
IN ENTERPRISES**

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ**

Організація ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення обліку та внутрішнього контролю не може обмежуватися лише запитами керівництва на отримання інформації, оскільки інформаційні інтереси осіб, які приймають рішення на підприємстві, визначають, як правило, коло питань їх компетенції. Необхідність інтеграції інформаційної, аналітичної, прогностичної складових роботи всіх служб і підрозділів та координація їхньої діяльності очевидні з погляду управління та ресурсного забезпечення.

Недосконалість інформаційно-аналітичного забезпечення обліку та внутрішнього контролю сповільнює та ускладнює обґрунтування та вибір конкретних напрямків розвитку, збільшує ймовірність помилок, що є головною причиною низької ефективності використання інформаційних технологій в організації обліку та внутрішнього контролю.

Дослідженнями різних аспектів використання інформаційних технологій обліку та контролю займалися зарубіжні та вітчизняні науковці.

Інформація у будь-якій сфері господарської діяльності відіграє роль орієнтиру, допомагає вірно оцінити обставини та умови, сформулювати мету та завдання майбутньої роботи та знайти шляхи, засоби та способи їхнього розв'язання. Вона необхідна суб'єктам для прийняття правильного рішення щодо своєї діяльності.

Підвищення ефективності системи обліку та внутрішнього контролю на підприємстві за допомогою інформаційних технологій є дуже актуальним питанням на сьогоднішній день. Це навіть не викликає сумніву тому, що використання комп'ютерної техніки підвищує швидкість опрацювання та передавання інформації, обсяг якої постійно зростає.

Застосування сучасних інформаційних технологій в організації обліку та контролю має певні переваги, а саме швидкість виконання завдань; висока якість роботи; виконується великий обсяг завдань; дотримуються умови конфіденційності інформації; раціонально здійснюється виконання завдань завдяки використанню комп'ютерної техніки та програмного забезпечення.

Діяльність підприємства як інформаційної системи залежить не лише від рівня підготовки його кадрів, але і від їхнього вміння використовувати сучасні інформаційні технології, автоматизовані системи управління. Необхідно постійно проводити заняття з підвищення кваліфікації персоналу, з урахуванням розвитку комп'ютерної та офісної техніки, навчати їх використанню технічних новинок у практичній діяльності. Аналіз застосування сучасних інформаційних технологій при здійсненні інформаційно-аналітичного забезпечення обліку та внутрішнього контролю дозволяє зробити висновок про те, що основні резерви підвищення ефективності системи обліку та внутрішнього контролю на підприємстві криються у покращенні використання сукупності аналітичних методів, завдяки чому рішення, що приймаються на різних рівнях управління підприємством, набувають більшої ґрунтовності.

Функції системи інформаційно-аналітичного забезпечення визначаються наявними можливостями інформаційних технологій та засобів комп'ютерної техніки. Головними з них є: надійне зберігання й оперативний доступ до довідкової та документальної інформації; автоматизована підтримка різних процедур опрацювання інформації; внутрішні та зовнішні комунікації, підтримка доступу до віддалених інформаційних ресурсів.

Останнім часом спостерігається розвиток бухгалтерського обліку в напрямку використання ІТ-технологій. Трансформація бухгалтерського обліку передбачає створення та передавання економічної інформації в електронному форматі. Більшість суб'єктів господарювання майже всі господарські операції проводять вже в електронному середовищі.

Головні напрямки розвитку полягають в тому, що в бізнес-процесах підприємств запроваджується електронний документообіг; в інформаційних процесах використовуються хмарні сервіси; в облікових процесах використовуються технології blockchain та інструменти штучного інтелекту; технології роботи з Big Data та інше.

Від організації документообігу в інформаційній системі залежить якість обліку та стан підприємства в цілому. Основні переваги електронного документообігу полягають в підвищенні оперативності, своєчасності, прозорості, точності та ефективності реалізації бізнес-процесів. Це дозволить зменшити часові, фінансові та трудові витрати, що пов'язані з опрацюванням інформації та документації, а також мінімізувати ризики, які можуть бути викликані в результаті впливу людського фактора. Водночас необхідно визначити і недоліки електронного документообігу: необхідність відповідного програмного забезпечення для кожного суб'єкта господарювання.

На сьогоднішній день серед існуючого програмного забезпечення для організації електронного документообігу можна виділити наступні основні сервіси: ІнстаДок – сервіс електронного документообігу, який виступає конструктором документів зі збереженням часу підприємства до 70% та коштів щодо оформлення документів; Deals – сервіс погодження та підписання документів; BAS Документообіг КОПП – сучасне широкофункціональне рішення для управління бізнес-процесами та спільної роботи співробітників підприємства; М.Е.Дос – програмне вирішення для своєчасного подання звітності та обміну електронними документами; Сота дозволяє формувати електронну звітність та забезпечує електронний документообіг між контрагентами; Вчасно – забезпечує миттєвий обмін документами в онлайн з контрагентами [1]. Використання перелічених сервісів на сучасних підприємствах дозволяє отримувати своєчасно необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень та оптимізувати процес.

Хмарні технології – це технології зберігання та роботи з даними онлайн в хмарі, а не на жорсткому диску комп'ютера або ноутбука. Доступ до програм через хмару забезпечує вільний потік інформації, незалежно від того, де знаходиться користувач і який пристрій він використовує [2].

Незалежно від місця перебування користувача доступ до програм через хмарні технології дозволяє працювати віддалено та отримувати всю необхідну інформацію, що дозволяє надавати широкий спектр

послуг онлайн та допомагає вирішувати значний обсяг поточних завдань підприємства.

Технологію блокчейн вважають ідеальною для бухгалтерського обліку, бо вона відстежує операції, повідомляє про зміни в системі, не допускає навмисних перекручень та маніпуляцій з даними, що залишаються правдивими незалежно від ступеня довіри до контрагента.

Технології Big Data ґрунтуються на аналізі неструктурованих або напівструктурованих даних з економічного середовища, що може змінити сприйняття певних економічних тенденцій. Але загальний відгук бухгалтерів свідчить про те, що сприйняття ними практичного використання Big Data як інструменту для створення точних прогнозів і належного вирішення конкретних проблем є позитивним. Вони застосовують технологія Big Data для оптимального аналізу значних обсягів інформації демонструє підвищений потенціал для професії бухгалтера.

Отже, організація інформаційно-аналітичного забезпечення обліку та контролю в інформаційній системі управління підприємством визначає стан підприємства в цілому. Розроблення, оптимізація та контроль документообігу дозволяють своєчасно отримувати необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень. Враховуючи швидкий розвиток інформаційних технологій спостерігається перехід суб'єктів господарювання на електронний документообіг. При цьому орієнтир організації електронного документообігу зміщується на функціональність та універсальність програмного забезпечення, максимальну інтеграцію з іншими програмними рішеннями, комфортність та згодженість роботи мобільної версії, гнучкість цін виробників програм для електронного документообігу. Сучасною тенденцією у розвитку електронного документообігу є оптимізація процесу створення документів засобами програмного забезпечення. Актуальним залишається правильний вибір програми, що буде універсальною та здатною забезпечити процес здійснення обліку та контролю на підприємстві.

Література:

1. Королюк Т., Кравчук Н., Карп І. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. Том 67. № 6. С. 79–89.
2. Старенька О.М. Стан використання сучасних інформаційних технологій для бухгалтерського обліку на підприємствах. *Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць*. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2022. № 1–2 (80–81). С. 61–75.